

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 93g/2026

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 7 alin. (5) teza a doua
din Legea nr. 294 din 21 decembrie 2007 privind partidele politice

*(condiționarea retragerii din partid sau din organele de conducere
ale partidului de înregistrarea acestora la Agenția Servicii Publice)*

CHIȘINĂU

8 mai 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea dlui Dumitru Avornic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 4 mai 2026,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 8 mai 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 7 alin. (5) teza a doua din Legea nr. 294 din 21 decembrie 2007 privind partidele politice, ridicată de dl Adrian Dulgher, în dosarul nr. 3a-84/2026, pendinte la Curtea de Apel Nord.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecată de la Curtea de Apel Nord, format din judecătorii dna Elena Grumeza, dl Ivan Parii și dna Natalia Coștaș, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele cauzei

3. Prin Hotărârea nr. 4265 din 22 decembrie 2025, Comisia Electorală Centrală a stabilit organizarea de alegeri locale noi pentru funcția de primar al municipiului Orhei la data de 17 mai 2026.

4. La 7 aprilie 2026, dl Adrian Dulgher a depus la Consiliul electoral al circumscripției electorale a municipiului Orhei nr. 25/1 o cerere de înregistrare în calitate de candidat independent la funcția de primar al municipiului Orhei. În același timp dl Adrian Dulgher a semnat o declarație pe proprie răspundere că nu este membru al unui partid politic începând cu 70 de zile înainte de ziua alegerilor.

5. Prin Hotărârea nr. 22 din 14 aprilie 2026, Consiliul electoral al circumscripției electorale a municipiului Orhei nr. 25/1 a refuzat înregistrarea dlui Adrian Dulgher în calitate de candidat independent la funcția de primar al Orhei, deoarece acesta, potrivit actelor din Registrul de stat al persoanelor juridice, are calitatea de membru al consiliului politic

național și al biroului permanent central al Partidului politic „Coaliția pentru Unitate și Bunăstare”.

6. Domnul Adrian Dulgher a contestat hotărârea Consiliului în fața Comisiei Electorale Centrale, afirmând că la 23 ianuarie 2026 a depus la Partidul politic „Coaliția pentru Unitate și Bunăstare” o declarație de renunțare la calitatea de membru al acestui partid. În prezent nu este nici membru al partidului și nici membru al organelor de conducere ale acestui partid. Prin Hotărârea nr. 4485 din 21 aprilie 2026, Comisia Electorală Centrală a respins contestația.

7. La 24 aprilie 2026, dl Adrian Dulgher a formulat o acțiune în contencios administrativ la Judecătoria Orhei, sediul central, prin care a solicitat anularea hotărârilor organelor electorale menționate la §§ 5 și 6. Printr-o hotărâre din 27 aprilie 2026, Judecătoria Orhei a respins acțiunea. Dl Adrian Dulgher a contestat această hotărâre cu apel la Curtea de Apel Nord.

8. La 30 aprilie 2026, în cadrul procedurii de examinare a cererii de apel, dl Adrian Dulgher a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 7 alin. (5) teza a doua din Legea nr. 294 din 21 decembrie 2007 privind partidele politice.

9. Printr-o încheiere din 1 mai 2026, Curtea de Apel Nord a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 38 Dreptul de vot și dreptul de a fi ales

„[...]”

(3) Dreptul de a fi aleși le este garantat cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot, în condițiile legii.”

Articolul 39 Dreptul la administrare

„(1) Cetățenii Republicii Moldova au dreptul de a participa la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum și prin reprezentanții lor.

(2) Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică.”

Articolul 41

Libertatea partidelor și a altor organizații social-politice

„(1) Cetățenii se pot asocia liber în partide și în alte organizații social-politice. Ele contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor și, în condițiile legii, participă la alegeri.

[...]”

11. Prevederile relevante ale Legii nr. 294 din 21 decembrie 2007 privind partidele politice sunt următoarele:

Articolul 7

Aderarea la partidul politic. Dobândirea și pierderea calității de membru al partidului

„(1) Pentru a deveni membru al unui partid politic, cetățeanul Republicii Moldova depune o cerere scrisă, prin care îi solicită această calitate partidului respectiv. Organul partidului, abilitat prin statut să primească noi membri, va decide să satisfacă sau să respingă cererea de aderare la partid.

(2) Un cetățean al Republicii Moldova nu poate fi simultan membru a două sau mai multe partide politice. Prin aderarea la un alt partid politic, persoana pierde de drept calitatea de membru al partidului al cărui membru a fost anterior.

(3) Aderarea la un partid politic, precum și pierderea calității de membru al acestuia nu pot servi temei pentru acordarea de privilegii sau pentru limitarea drepturilor și îndatoririlor fundamentale.

(4) Orice membru al oricărui partid politic poate renunța la această calitate depunând o cerere scrisă la partidul politic respectiv sau la Agenția Servicii Publice”.

(5) Dobândirea și pierderea calității de membru al partidului politic se reglementează prin normele interne de partid, prevăzute de statutul partidului. **Membrii partidului politic care cad sub incidența art. 3 alin. (1) lit. e⁵ din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale pierd calitatea de membru al organului de conducere și/sau de membru al partidului politic doar după înregistrarea modificărilor respective de către Agenția Servicii Publice în termenul stabilit la art. 10 din prezenta lege.”**

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. Autorul excepției contestă dispozițiile articolului 7 alin. (5) teza a doua din Legea privind partidele politice, care prevăd că pierderea calității de membru de partid produce efecte juridice doar după înregistrarea modificărilor la Agenția Servicii Publice.

13. Bazându-se pe articolul 1 alin. (3) din Constituție, autorul critică lipsa de claritate și previzibilitate a normei, care sunt elemente esențiale ale principiului statului de drept. Acesta subliniază existența unei contradicții între dreptul de retragere unilaterală și momentul producerii efectelor juridice, fapt care creează o incertitudine juridică și nu-i permite persoanei să anticipeze consecințele acțiunilor sale. În final, autorul consideră că ingerința este disproporționată, deoarece legislatorul nu a

prevăzut mecanisme prin care titularul dreptului să poată accelera sau verifica formalitățile de înregistrare. Prin utilizarea exclusivă a unei evidențe formale în detrimentul realității juridice și a voinței exprimate, norma transferă în mod nejustificat asupra cetățeanului consecințele inacțiunii unor terți, afectând însăși substanța drepturilor fundamentale.

14. Autorul susține că este încălcat articolul 38 alin. (3) din Constituție privind dreptul de a fi ales, deoarece norma contestată condiționează eligibilitatea unui candidat independent de îndeplinirea unor formalități administrative care depind de terți, transformând acest drept în unul iluzoriu. În acest caz, candidatul este exclus din competiția electorală nu din cauza propriului comportament, ci pentru neîndeplinirea unor formalități administrative care nu-i sunt imputabile.

15. De asemenea, autorul afirmă că norma contestată înfrânge și articolul 39 din Constituție, care garantează dreptul de a participa la administrarea treburilor publice, motivând că accesul la funcții electivă devine dependent de diligența unor entități private. Această situație generează, pe de o parte, o inegalitate între candidați și, pe de altă parte, o limitare arbitrară a participării lor la viața publică, întrucât factori independenți de voința lor pot împiedica exercițiul dreptului de a fi ales. De altfel, accesul la funcții publice trebuie să fie guvernat de criterii obiective și imputabile persoanei, nu de fapte atribuite terților.

16. În raport cu articolul 41 alin. (1) din Constituție, autorul susține că este încălcată libertatea de asociere prin limitarea dreptului de a părăsi o formațiune politică prin simpla manifestare de voință. Prin instituirea unei prezumții absolute de afiliere până la înregistrarea oficială, care nu poate fi răsturnată prin dovada cererii de retragere, legea subordonează libertatea candidatului conduitei partidului sau activității Agenției Servicii Publice. Norma contestată nu stabilește un termen, o procedură sau alte garanții pentru înregistrarea modificărilor prin care persoana să poată asigura realizarea acestor formalități. De asemenea, legislatorul nu a stabilit măsuri mai puțin intruzive care să permită luarea în considerare a momentului manifestării de voință a persoanei cu privire la părăsirea partidului politic.

B. Aprecierea Curții

17. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

18. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor – în prezenta cauză a unor prevederi din Legea privind partidele politice – ține de competența Curții Constituționale.

19. Excepția de neconstituționalitate, ridicată de o parte într-un proces din fața instanței de judecată, este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

20. Obiectul excepției îl constituie articolul 7 alin. (5) teza a doua din Legea privind partidele politice. Norma contestată nu a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

21. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză privind legalitatea actelor administrative referitoare la refuzul înregistrării autorului excepției în calitate de candidat independent la alegerile locale noi pentru funcția de primar al municipiului Orhei. Curtea admite că prevederile contestate ar putea fi aplicate de către instanța de judecată la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

22. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Curtea trebuie să analizeze, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă textul contestat reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 167 din 13 noiembrie 2025, § 18).

23. Autorul excepției susține că norma contestată contravine articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 38 alin. (3) (*dreptul de a fi ales*), 39 (*dreptul la administrare*) și 41 alin. (1) (*libertatea partidelor politice și a altor organizații social-politice*) din Constituție.

24. Referitor la pretinsa încălcare a articolului 1 alin. (3) din Constituție, Curtea menționează că acesta are un caracter general și poate fi aplicat dacă se constată incidența sa împreună cu alte dispoziții din Constituție (a se vedea DCC nr. 147 din 2 octombrie 2025, § 18).

25. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că dispozițiile articolului 38 alin. (3) din Constituție, care garantează dreptul cetățenilor Republicii Moldova de a fi aleși, presupun reglementarea prin lege a modului de realizare a acestui drept, implicit instituirea unor restrângeri (a se vedea DCC nr. 8 din 5 martie 2024, § 22; DCC nr. 133 din 22 septembrie 2025, § 28).

26. Articolul 72 alin. (3) literele a) și g) din Constituție prevede că sistemul electoral și organizarea și funcționarea partidelor politice se reglementează prin lege organică.

27. Parlamentul posedă astfel o marjă largă pentru a reglementa atât regulile de organizare a partidelor, cât și condițiile de exercitare a dreptului de a fi ales, cu condiția ca aceste reguli să nu suprimă însăși substanța dreptului în discuție.

28. În același timp, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul de a candida la alegeri este inerent conceptului democrației autentice (a se vedea *Podkolzina v. Letonia*, 9 aprilie 2002, § 35). În ordinea lor juridică națională, statele contractante pot supune drepturile de a alege și de a fi ales unor limitări, care nu sunt, în principiu, interzise de articolul 3 (a se vedea *Tahirov v. Azerbaidjan*, 11 iunie 2015, § 54). Exercitarea dreptului de a candida la alegeri parlamentare (aspectul „pasiv”) poate fi supusă unor exigențe mai stricte decât exercitarea dreptului la vot (aspectul „activ”) (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Melnychenko v. Ucraina*, 19 octombrie 2004, § 57; *Ždanoka v. Letonia* [MC], 16 martie 2006, § 115).

29. Curtea observă că articolul 7 alin. (5) teza a doua din Legea privind partidele politice prevede că „membrii partidului politic care cad sub incidența articolului 3 alin. (1) lit. e⁵) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale pierd calitatea de membru al organului de conducere și/sau de membru al partidului politic doar după înregistrarea modificărilor respective de către Agenția Servicii Publice în

termenul stabilit la articolul 10 din prezenta lege”. Astfel, dispoziția criticată nu instituie o interdicție de a candida la alegeri, ci stabilește momentul de la care încetarea calității de membru al organului de conducere și/sau a calității de membru al partidului politic produce efecte juridice, și anume după înregistrarea modificărilor în discuție de către Agenția Servicii Publice.

30. În acest context, Curtea reține că autorul sesizării critică prevederea legală care reglementează momentul producerii de efecte juridice a pierderii calității de membru al partidului sau al organelor de conducere ale acestuia, care nu afectează implicit dreptul de a fi ales.

31. Referitor la pierderea calității de membru al unui partid, articolul 7 alin. (4) din Lege reglementează modalitatea de renunțare la calitatea de membru al unui partid politic, stabilind că „orice membru al oricărui partid politic poate renunța la această calitate depunând o cerere scrisă la partidul politic respectiv sau la Agenția Servicii Publice”. În același timp, articolul 6 alin. (6) din Lege reglementează momentul încetării calității de membru al unui partid, stabilind că „drepturile și obligațiile respective încetează la data înscrierii mențiunii în registrul în cauză despre încetarea calității de membru al partidului politic respectiv”.

32. Curtea observă că domeniul de aplicare a normei contestate este limitat, aceasta vizând doar categoria persoanelor prevăzute la articolul 3 alin. (1) lit. e⁵) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, respectiv, președinții și vicepreședinții partidelor politice, membrii organelor executive centrale ale partidelor politice, indiferent de denumirea pe care o au acestea conform statutului partidului, care nu dețin alte funcții vizate de acest articol. Anume pentru această categorie de persoane legislatorul a reglementat în mod distinct momentul încetării calității de membru al partidului, stabilind că persoanele în discuție „pierd calitatea de membru al organului de conducere și/sau de membru al partidului politic doar după înregistrarea modificărilor respective de către Agenția Servicii Publice în termenul stabilit la articolul 10 din lege” (articolul 7 alin. (5) din Lege).

33. Curtea constată că înscrierea în registru a pierderii calității de membru al unui partid politic este legată în mod intrinsec de obligația legală a partidelor de a ține evidența membrilor de partid, de a actualiza registrele și de a le prezenta Comisiei Electorale Centrale și Agenției Servicii Publice în termenele și în formele stabilite de către acestea (articolul 6 alin. (5) din Lege).

34. În jurisprudența sa, Curtea a analizat constituționalitatea prevederilor care reglementează obligația partidelor politice de a avea și de a actualiza registrele membrilor de partid și a observat că modificările din Legea privind partidele politice [cu privire la obligativitatea de a avea un astfel de registru și prezentarea acestuia autorităților publice competente] se încadrează în logica unei coerențe legislative, care include adoptarea măsurilor în vederea asigurării exprimării voinței libere a cetățenilor în cadrul scrutinelor, dar și în vederea furnizării către publicul larg a unor informații cât mai exacte despre organizarea, funcționarea și activitatea partidelor politice, care, într-un proces electoral, dispută puterea politică (DCC nr. 111 din 12 august 2025, § 40).

35. Curtea reține că opțiunea legislatorului de a condiționa efectele juridice ale renunțării la calitatea de membru de o evidență formală ține de marja sa discreționară în domeniul organizării și funcționării partidelor politice și urmărește asigurarea certitudinii juridice și opozabilitatea față de terți a actului de renunțare.

36. Cu privire la argumentul autorului care pretinde că norma transferă în mod nejustificat asupra cetățeanului consecințele inacțiunii partidului politic sau a Agenției Servicii Publice, Curtea reține că, în cazul renunțării la calitatea de membru al unui partid politic, legea stabilește atât posibilitatea depunerii cererii scrise la partidul politic, cât și la Agenția Servicii Publice (articolul 7 alin. (4) din Lege). În cazul depunerii cererii de renunțare la partidul politic, partidul în discuție are obligația de a modifica lista numerică și nominală a membrilor partidului politic și de a o notifica Agenției Servicii Publice în termen de 15 zile de la data adoptării hotărârii respective (articolul 10 alin. (2) din Lege). Mai mult, conform articolului 10 alin. (3) din același act normativ, Agenția Servicii Publice are obligația de a efectua înregistrarea modificărilor și completărilor respective în conformitate cu prevederile articolului 8 alin. (3)–(6), de regulă într-un termen de 15 zile de la data depunerii documentelor. În afară de aceasta, organele executive centrale ale partidului politic poartă răspundere pentru corectitudinea datelor și a informațiilor înscrise, precum și pentru prezentarea acestora (articolul 7¹ alin. (3) din Lege). Prin urmare, eventualele întârzieri nu-și au originea nemijlocit în textul legii, ci în modul de aplicare a acesteia. O eventuală inacțiune a partidului sau, după caz, a Agenției Servicii Publice, așa cum pretinde autorul sesizării, putea fi remediată de către instanța de judecată competentă, de exemplu, printr-o acțiune în obligare conform Codului administrativ.

37. Așadar, Curtea nu constată incidența articolului 38 alin. (3) din Constituție.

38. Cu privire la incidența articolului 39 din Constituție, care garantează dreptul la administrare, autorul susține că norma contestată generează o inegalitate între candidați și o limitare arbitrară a participării la viața publică. Sub acest aspect, Curtea notează că condiția înregistrării de către Agenția Servicii Publice a pierderii calității de membru reprezintă un criteriu obiectiv care se aplică în mod egal față de toți candidații independenți care au fost membri ai organelor de conducere ale unui partid politic (articolul 3 alin. (1) lit. e⁵) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016). Așadar, Curtea nu constată incidența articolului 39 din Constituție.

39. Referitor la incidența articolului 41 alin. (1) din Constituție, care garantează libertatea de asociere în partide politice, Curtea constată că norma contestată nu afectează dreptul de a părăsi un partid politic și reglementează momentul de la care această opțiune produce efecte juridice. Prin urmare, Curtea nu constată incidența acestui articol.

40. Pe baza celor menționate, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Pentru motivele arătate, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. a), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. f) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 7 alin. (5) teza a doua din Legea nr. 294 din 21 decembrie 2007 privind partidele politice, ridicată de dl Adrian Dulgher, în dosarul nr. 3a-84/2026, pendinte la Curtea de Apel Nord.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 8 mai 2026
DCC nr. 77
Dosarul nr. 93g/2026*